

Előfizetési árak:

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona
Egy szám ára 20 fillér

FELVIDÉKI HIRADÓ

Hirdetéseket felvesz lapunk kiadóhivatala és az Általános Tudósító Vidéki lapok központi hirdetési osztálya Budapest VII., Erzsébetkörút 41. sz.

Felelős szerkesztő: **BERECZ GYULA****POLITIKAI NETILAP**Lapkiadó: **MOSKÓCZI FERENCZNE**

A tót nemzetiségi törekvések a történelmi igazság világításában.

VI.

Gróf Zay Károly szerepe a tótok hírtírásában.

Az 1840—1847. évekből még csak néhány adatot találunk a brosurában. 1845-ben többen, u. m. Hodža M. M., Štúr Lajos, Fejérpataky K. és Hurban M. J. „Tatrin“ név alatt tót irodalmi egyesületet alapítottak Liptószentmiklóson, melynek alapszabályait azonban pánszláv tendenciái miatt nem erősítette meg a kormány, habár az akkor csak túrt zsidóknak mindenféle egyesülést megengedtek, mivel a zsidó egyesületeknek magyar tendenciájuk volt. Ám azért mégis egészséges szellem szellője lengett. Az 1845. évi október 7-iki megyei közgyűlésen ezt kiáltották a köznemesek: „Tótul, tótul! Tudni akarjuk, hogy mi történik itt!“ Ugyanezen hónapban bált rendezett a turóczi megyeházán a mentőegyesület s e bálon Záthureczky Károly megyei ügyész tót felköszöntőt intézett Révay György főispánhoz, aki ugyancsak tót

nyelven köszönte meg ezt a figyelmet.)

A következő 1846. évben a pesti egyetemen tanuló szláv diákok 109 aláírású folyamodványban tanári állás szervezését kérték a szláv nyelvek részére a kir. helytartó tanácstól. Ekkor mondotta a nádor, hogy: „Mig én palatinus leszek, addig ebből az ostobaságból nem lesz semmi.“ De nem említi Pietor azt a valamivel korábbi esetet, amikor Holček és Kaban nevű r. k. plébánosok a nádorhoz mentek, hogy a magyarok zsarnokoskodása miatt panaszt tegyenek nála. A nádor haragra lobbant s így szólt a két paphoz: „Mit? Hogyan? És ti katolikus papok, ti is a pánszlávokkal tartatok? Hát illik ez?”

* Ezt az esetet, ha tényleg megtörtént, jobb lett volna elhallgatni. Mindenki tudja Turóczenyében, hogy a záturecai Záthureczkyek Erdélyből származtak el. Turóczenyébe s Vendégvár volt a család névük, amelyet aztán záthurecai dominiumuk után Záthureczkyre változtattak át a tótok. Így hát eltörsodott magyar nemesről van itt a szó, aki iskoláit latinul végezvén, nem is bírhatta valami alaposan, amint-hogy — Pietor szerint — az akkori alispán, Lehotszky Imre, Bisztricskáról se tudott magyarul. Hát mit akart ezzel demonstrálni Pietor? Hogy a turóczi magyar nemesség nyelvben s némelyek talán érzelemben is eltörsodtak s hogy Révay György is tudott tótul? Hisz ezt mi se tagadjuk, sőt bebizonyítani is igyekeztünk.

Püspökeitek megengedték nektek, hogy ezen alkalomból hozzám jöjjetek? Nincs más dolgotok? Takarodjatok innét!“

Az 1846. évi téli megyei közgyűlésen a lipitói köznemesek zajosan követelték, hogy a tárgyalás alatt levő ügyeket tót nyelven is előadják s megmagyarázzák, de ezt Majthényi főispán ellenezte.

Az 1847. év november 7-ére országgyűlést hívtak össze Pozsonyba s ugyanekkor István kir. herceget nevezte ki a király nádorrá, aki magyar nyelven tette le esküjét. Ez bátorságot öntött a magyarokba, úgy hogy már november 22-én azt követelték, hogy a királyhoz intézendő fölirottba a magyar nyelvre vonatkozó sérelmek is véteszenek föl. És Széchenyi István gróf helyeselte ezt, „hadd mutassuk meg, hogy magyarok vagyunk!“ De Pietor ezt nem helyesli, különben aligha említette volna fel. Pedig egészen természetes dolog. Nem helyesli persze azt sem, hogy törvényjavaslát is készült s december 11-én elő is terjesztetett arról, hogy polgári jogot csak az kaphat, aki magyarul tud. A december 18-iki ülésen Kubicza

T Á R C Z A.

Thuróczenyemegye története.

A „Felvidéki Híradó“ eredeti tárczája.

Irtá: Bráz Béla, Thuróczenyemegye levéltárosa.

(Folytatás.)

A Rakovszky—Chornánszky és Jeszeni-osalád.

Utolsó cikkeimben röviden vázoltam ama szomorú korszakot s annak még szomorubb következményeit e megye beléletében, melyeket a cseh-huszita invázió hozott a szegény nemességre. Ehínség, pestis s a zsebrákhorda fegyverei megtizedelték a megye lakóit. Így történt a nagyrákói családdal is. Megjegyzem, hogy az Árpádházi királyoktól nyert diplomákon e család Rak, utóbb Rakoucz vagy Rakoulez néven szerepel; a vegyes házból származott királyok alatt pedig „de Rakov“ néven egészen a huszita invázióig s csak eme szomorú időben fejlődött ki a szláv jellegzet, a Rakovszky név használata.

A XV. század vége felé a nagyrákói család, mely hatalmas birtoknak s több községnak volt az ura, kihalóban volt s a nagyrákói,

rákói, zanasani, murenfeldi, wyalusi, ewspataki s beszurezi birtokost megosztva több családdal ment át, részint újabb donáció, részint kvartalicium útján s a kihaló Rakoi, illetve Rakovszky név a Kisjeszeni, másképp Jeszenői családban éledt fel újra s így a Kisjeszeni-Rakovszky-ág mintegy futamodva virágozott tovább.

A huszita invázió letörése után a Rakovcsaládból még két ág szerepel a megye történetében; nagyrákói Benedeknek fia, Miklós, ki Ravasznak nevezteik s osztályos testvérei, Ravasz György és Soppel Antal. Hová lettek, hová tűntek el a többiek, eme zavaros idők története nem említi. De elfogadhatjuk ama feltevést, hogy e hatalmas család férfinarjai a többi megyei nemcekkel, kik az alispán Joannes de Vojvoda vezérlete alatt a huszita-kiűzetésére fegyvert fogtak, a turóczenstmarctoni dicső ütközetben véreztek el; akik életben maradtak, a huszita bosszu elől más megyékbe menekültek s kerestek domiciliumot. Akik pedig a cseh-huszita üldözést átérték, a sors különös iróniájára, futód nélkül haltak el, úgy, hogy Mátyás király idejében egyetlen fiág sem létezik a megyében s így birtokaik előbb női negyed címén, utóbb

pedig új donáció útján idegen kezekre kerültek.

A megyebeli öt községre, valamint a trencsénmegyei Sutoveczre kiterjedt hatalmas birtok megosztása 1448-ban kezdődik. Ez évben nagyrákói és sutóczy Tamásnak fia, Antal, a thuróczi konvent előtt fassio perenalist ad két leányának, ugmint Anasztáziának, ki providus Valsai Lőrincznek volt a neje, ugszintén másik leányának, Luczának, zábori Saphat Miklós kvartalista nejének a részére.

Ezen örök vallási levél alapján nevezett nők atyjuk örökségi birtokaiból Nagyrákón és Sutóczon egy-egy negyedet kaptak.

Nemsokára, 1458-ban, néhai nagyrákói Benedeknek a fia, Miklós, ki Ravasznak neveztetek, szintén a konvent előtt ad fassziót rokonának, mivel gyermekei nem voltak, blatnichai Kosse Tamás fiának, Andrásnak. Utóbb nevezett András a huszita harczok alatt Blatnicha várának volt a provizora s mivel Ravasz Miklósnak ugy a személyét, mint a várban elhelyezett vagyonát megvédelmezte, hála címén neki adományozza nagyrákói kuriájának negyedét, valamint a nagyrákói ügyvezetést Stara lukát (örög rétet).

1462-ben pedig raxai Szakács Benedek,

Pál trencsényi követ sajnálatát fejezte ki azon, hogy a nemzeti (magyar) nyelv nem anyanyelve is egyuttal, követeli azonban, hogy a magyar nyelv mindenüvé bevezetessék, miért is törvényt kell alkotni, amely elrendeli, hogy: 1. a kir. hercegek magyarul is megtanuljanak; 2. az összes iskolában és tanintézetekben magyar legyen a tanítás nyelve s hogy a horvátországi tisztviselők is kötelesek magyarul tudni.

Végül pedig még egy történelmi tévedést is igazít helyre Pietor, amennyiben megállapítja, hogy nem Kossuth Lajosnak az érdeme az urbéri ségek örökös megváltására, az ősiség eltörlésére és az urbéri szolgálmányok és robot eltörlésére vonatkozó törvények, mert Kossuth Lajos eleinte nem is volt ez intézkedések mellett. Zólyom város követe, „a mi halhatatlan Štúr Lajosunk, lépett föl az 1847. decz. 21. és 1848. márcz. 13. üléseken az urbéri megváltásra, a nép képviselőre és a kir. városok jogaira vonatkozó követelésekkel.“ Még az akkor mondott szavait is idézi Pietor. Kossuth Lajos csak később vette föl vállára a liberalizmus palástját, mivel tudta, hogy e révén emelkedni fog a tömegek előtt, akikkel neki számolni kellett. Az elnyomott nép általános felszabadítását célzó mozgalmat Magyarország sem kerülhette el. E szerint tehát nagy sérelem esett a zólyomi követen és Kossuth Lajos helyett Štúr Lajosnak kellett volna 1848—49-ben a nemzet sorsát intéznie. Hát intézte is, legalább próbálta intézni két szövet-

ségesével, Hurbannal és Hodzával. No de erről később. Ám ezt a történelmi tévedést megint vissza kell igazítanunk, még a Štúr beszédéből vett szöszterinti idézettel szemben is. Pietornak az a fátyma, hogy épp azokkal a történelmi igazságokkal nincs szerencséje, amelyekre különösebb súlyt helyez. Hogy azt mondja, Kossuth Lajos csak később vette föl a liberalizmus palástját. Mikor? 1848-ban? Mi ugy tudjuk, hogy lapja, a „Pesti Hírlap“ 1841-ben indult meg s már az első számokban vezércikkhezett maga Kossuth Lajos a Birtoktalanságról, az Örökvaltságáról stb., s e lap szellemén vörösfonálként végig fut Kossuthnak ez az aksiómája: *„Hadd legyünk előbb szabadok és önállók: akkor aztán urak vagyunk itthon és az anyagi reformok terén is (amelyeket gróf Széchenyi István helyeztet elöttebe és sürgetett) egy év alatt annyit hozhatunk létre, mint most egy évtized alatt.“* Szabadelvűnek pedig annyira szabadelvű volt a Kossuth Lajos lapja, hogy a cenzura szinte meghökkenett tőle. „Szemlét tartva az ellenzéki és konzervatív utasítások hosszu sora fölött, melyeket az 1847—48-iki országgyűlés követői választóiktól kaptak), minden elvkülönbség daczára is, világosan kifejezve látjuk azokban a század főjellegét: a szabadságra és egyenlőségre való törekvést. És lehetetlen nem örvendenünk a század e szellemének diadalán, látván, miképp igyekszik ösztönlő buzgalmában maga a nemesi osztály lerontani a privilegium választó falait; testvérileg megosztani

emberi és polgári jogokat s „fölszabadítani a földet, munkát és gondolatot“, írja Kerékgyártó Árpád. Alább pedig: *„A vezéri szerepet, az ellenzéki párt halgatag megegyezésével Kossuth Lajos foglalta el, ki 1841. óta (vagyis a Pesti Hírlap megindítása óta) oly tekintélyt vívott ki magának, hogy a vezéri szerep iránt vele senki sem vetekeedett; voltak ugyan már akkor is pártfelei közt, kik nem viseltettek iránta rokonszenvvel, de érzelmeiket még rejtve tartották. A kormánypárt tartott tőle inkább, mint gyűlölte őt s el volt kápráztatva szónoklatának hatalmától.“* Ismeretes, hogy Kossuth Lajos a birtokos köznemességet tartotta a nemzeti ujjaszületés legelső, leghatásosabb tényezőinek s minthogy ez a köznemesség képezte a szabadelvű ellenzék zömét az országgyűlésen, világos, hogy Kossuthot sem Štúr, sem más követőrsza nem taníthatta kiaszabadelvűsége 1847—8-ban, mikor ő azt már 1841. óta a „Pesti Hírlap“ban oly hatékonyan propagálta, tehát már akkor, mikor Štúr Lajos még a pozsonyi liczeumon igyekezett a „halhatatlanság“ babérait kérdelemelni a pánszláv igéknek a tanulók szívébe való beplántálása által. Egyébként az egyenlőség elvét már két 1843—4-iki t.-cz. is hirdette. A IV. t.-cz. kimondja, hogy nem nemesek is szerezhetnek nemesi birtokokat s nemesség hiánya miatt nembirhatási ügy uton nem háborgathatnak. Az V. t.-cz. pedig megengedi, hogy a nemesi osztályhoz nem tartozó egyének is viselhessenek közhivatalokat.

mivel nagyanyja rákói leány volt, nagyrákói Antalról 3 forintért megvette zálog czimén a nagyrákói Borokhegyet. Ugyanezen időben a folkusfalviak is birtok már részt Nagyrákón, mert Folkusfalvi Balázs 1478-ban a nagyanyja (Nagyrákói leány) után reá származott birtokrészt a konvent előtt kötött egyezés szerint Beniczkyeknek 10 forintért elzálogosította. De a Beniczky-család már ezt megelőzőleg is birt Kisrákón, mert 1450-ben Beniczky György tiltakozást nyújt be a konventhez, mivel Rakoulei Miklós Beniczky Györgynek örökségi részét, melyet nagyanyja, Rákói Erzsébet után kapott, el akarta foglalni.

Eddig tartott a birtok feldarabolása kvartaliczium utján, melyet 1472-ben megszüntetett Mátyás király új donációjára.

Mivel nagyrákói Ravasz Miklós, ugy nagyrákói és sutozei György és Antal fiutól nélkül haltak el s mivel a nagykiterjedési birtok több-kisebb részre megosztva idegen kezekben volt, kik folyton perlekedtek s protestáltak a konvent utján, az igazságos fejedelem, hogy a családi esivódásoknak s visáltykodásoknak véget vessen, de leginkább azért, hogy ezen ősi birtok ősi tulajdonosa Csernek, ki Chor-

nak-nek is nevezetett, utóaira származzék vissza, 1472-ben új donációt adott Chornanszky alias Csernenszky Andrásnak, Ezen Chornanszkyknak öse 1240-ben kapta Rakóczot s Chornakint IV. Béla királytól, mint már ezt előzőleg látuk. Ezen Chornaköknek ivadéka a jelenlegi donatárius Chornanszky András, ki Mátyás királynak bizalmasa s a huszita hadjáratban egyik vitézködő vezére s eme vitéz tetteiért nyerte Mátyástól Ostrics várát. Utóbb Huszth váranál tüntetvén ki magát, ezért kapta az összes nagy- és kisrákói birtokokat új adományozás czimén. (Beniczkyek levéltára B. I. 9.) A birtokbeállítás még ugyanazon évben a konvent foganatosította. A birtokbeigntatás ellen sok érdekelt fél protestált. Kontsek de Moys (mosózei Kontsek) azért tiltakozott, hogy az ő nagyanyja, nagyrákói Sopol Antalnak a nővére volt. A folkusfalviak közül Balázs, hogy Borbála nővére ezen nagyrákói Antalnak volt a neje. Ugyancsak az új donációból kifolyólag igénypert indított nevezett Moysi Kontsek folkusfalvi, Balázs és Rakovi Boutz ellen is, hogy ezek édesanyjának, Borbálának, Nagyrákón lévő kvartalicziumát elfoglalták, de az új adományozás ellen mit sem vihettek keresztül.

Nagychornai Chornanszky (alias Csernanszky, mint Thuruchban nevezték) András azonban nem sekáig birta a rákói birtokot. Ő ugyanis Ostrics várában tartózkodván, a nagy távolság miatt a birtokot jövedelmézőleg nem kezelhette, miért is 1479-ben passio perennalist adott a Beniczkyeknek Nagyrákóra (ez időtől birtokolnak itt). Ezen átíratási okmány szerint az egész birtoknak a felét a kvartaliczium s a már eladott birtokjogok kivételével Wanko-Hojny rectius Beniczky Jánosnak és nejének Lelucei Borbálának s fogadott fiuknak, Benicz Tamásnak adta el. Miután nagyrákói fiág nem létezett, a leányág tiltakozott a birtokeladás ellen. Így néhai Rakovi Márton leánya, Mártha, férjezett Zolnai Vaychár Jánosné; Rakovi Mátyás és Kossuthfalvi Mártha leánya, Orsolya férjezett Detrikfalvi Detrené s Rakovi György alispánnak leánya, Anna férjezett Jeszenovi Mátyásné (szintén alispán) s ezeknek fia, Simon, blatniczai várnagy, Kossuth Mátyásnak leánya, Katalin Gay Jánosné, a háji komsek utolsó sarja.

(Folyt. köv.)

Ebben egyébként a szabadelvű főrendek jártak elől. Ugyanezen országgyűlésen terjesztetett elő a városok rendezése és országgyűlési szavazat ügyében Szentkirályi által szerkesztett szabadelvű törvényjavaslat és az ősiség eltörlésének és a jobbágyság örökös megváltásának elvét pedig már az 1839—40. országgyűlésen fogadták el. A közös teherviselés iránt 1847. november 29-én Szemere Bertalan tett indítványt; az urbíriségek örökös megváltását Lónyai Gábor javasolta, az ősiség eltörlését pedig Somtics Pál indítványozta...

A Stúr Lajos nevével pedig 1848. szeptember 18-án találkozunk a történelemben, azon a napon, a melyről ezt írja Kerékgyártó Árpád: „Hurban és Hodža evang. tót papok és Stúr jobbára Bécsben fogadott 500 cseh néppel szeptember 18-án jelentek meg Nyitrávámegye határára. Fegyvereiket és löszereiket a cs. kir. fegyvertárból kapták. A határszélen megesküdtek, hogy nem nyugszanak, míg Svatopluk országát vissza nem szerzik. Az értelmesebb városi tót nép fenyegetve utasítá vissza a kalandorokat, de az u. n. irtványosok, kik tartozásaik miatt földesuraikkal viszálykodtak, azonnal hozzájuk szegődtek s így több ezerre szaporodott a lázadók száma.“

Minden ember lelke „halhatatlan“, tehát a Stúr Lajosé is az. De ha arról a halhatatlanságról van szó, amelyet valamely ember cselekedeteivel kiérdemelt, amelyeknek emlékezete az ő testi halálát túléli, akkor Stúr Lajos herosztrateszi, ephialteszi halhatatlanságra tett szert, ezért pedig nem irigyljük őt a Pietor Ambrus elvtársaitól. Az igazi halhatatlanságot nem mérik olyan olcsón, ahogy azt Pietor teszi Stúr Lajossal szemben; az igazi halhatatlanságot csak a lélek és a szellem kiváló tulajdonságaival és az ezekben fogamzott nagy tettekkel lehet kiérdemelni, amely nagy tetteknek nem szabad az erkölcs örökévaló törvényeibe ütközniök.

Stúr Lajosnak a magyar nyelv ellen és a tót nyelv érdekében; továbbá a zsidóknak a bányavárosokban való meg nem tűrése ügyében s ehhez hasonló kérdésekben történt felszólalásai, továbbá a saját hazája ellen való fegyveres lázadása aligha fogadhatók el ilyen tettekül.

Čvachovia.

Megirtuk a minap, hogy a baáni főszolgabíró Kustra Gyula tót nemzetiségi vigézet Budapestre tolonczoltatta, amivel hivatalos kötelességét teljesítette. Előrelátható volt, hogy

ez a toloncz gazdájának, Hodža Milánnak, nem fog tetszeni, sőt tudtuk, hogy a főszolgabíró ezért megrovási kalandban is fog részesülni a „Slovenský Týždenník“ cseh-tót lap részéről, mert hisz ennek a lapnak is az a hivatalosa, ami a holdat megugató kutyaé, ő se tud egyebet, mint megugatni mindent, ami nem halinaszagu, mert ez a parfüm az ő kedvelt illatszere. De hogy annyira vakmerő és szemtelen legyen, hogy még fenyegetődni is merjen a hatóság ellen, azt nem mertük feltenni.

Ime, így írnak ma, a magyar lapok üldöztesek, egy tót nemzetiségi lapban: „A čvachok a Týždenník ellen. Figyelmeztetés. Kiadóhivatalunk képviselőjét, Kustra Gyula urat, a baáni szolgabíró elfogatta és Budapestre tolonczoltatta. Allítólag azért, mivel meg nem engedett házalást folytatott, ami pedig Kustra urnak álmában sem volt szándéka. A szolgabíró ur megnyugtatására kijelenthetjük, hogy Kustra urat egészen más célok vezették. Tisztelegni akart nála és kolompasainál s hazafias tiszteletét akarta tenni a baáni járásban. Egyébként egész jól érzi magát Kustra ur s megint elmegy Trencsénmegyébe. Fejébe vette, hogy ebben az évben, egész évben csak Trencsénmegyében fog utazgatni, már csak azért is, mivel a szolgabíráknak és jegyzőknek ugy sincs más dolguk, mint vigyázni a hazára. A hazafias táborban nagy a lárna a Kustra merészsége miatt. Sajtójuk egész ijedten kürtöli világgá, hogy csak a baáni járásban is 678 új előfizetőt gyűjtött Kustra ur, — s bizony, bizony, mi lesz a čvachokból, ha Trencsénmegye minden járásában annyi sok ember fogja a Týždenniket olvasni?! Ettől igazán meg lehet dögölni. Azt a mi 678 új baáni előfizetőnk egy hunczutságra figyelmeztetjük. A hivatalos trubirohovia (mi ez magyarul?) ugy mondják, azt hirdetik, hogy a Týždennikre nem szabad előfizetni, de még olvasni se szabad, — sőt valami „ozembuch“ (mi ez?) még azt is hirdette, hogy akik előfizetői lesznek, azokat megbüntetik. Ez számárság. A čvachoknak persze az tetszenék, ha a nép nem olvasna s ostoba maradna. A népek azonban az tetszik, hogy művelődjék és hogy a „zbrklym“ (mi ez?) čvachoknak a körmére tihessen. Az őrdögnek sincs semmi joga egy szót is szólni a lap ellen és akit mégis megfélemlitenek a čvachok, az nem okos ember. Ha őniknek valami čvach olyan ostobaságot mond, hogy a Týždennikre előfizetni nem szabad, mondják meg neki, hogy az effélével az öregapját tartsa. — A baáni szolgabíró ur még találkozni fog Kustra ural.“

Egyik hír pedig ekképen hangzik: „A postások a Týždenník ellen. Vidékről, különösen a baáni járásból Trencsénmegyében és alsó Liptómegegyéből panaszokat vettünk, melyek szerint a postások nem kézbesítik az előfizetőknek a Slov. Týždenniket. Ezennel értesítjük olvasóinkat, hogy már gondoskodtunk róla, hogy a postásoknak ezen vakmerőségért nyomatékosan körmére tihessen a postaigazgatóság. A postás köteles a Týždenniket kézbesíteni s ha ezt nem teszi, súlyos mulasztást követ el. Az ilyen čvachokat majd megtanítjuk fitymálni a templomban. Előfizetőinket kérjük, hogy minden újabb esetet nekünk bejelentsenek, hogy azonnal intézkedhessünk.“

Ime, mi lesz a hernyóból! Čvach neki minden, ami itt a Felvidéken halinát nem

visel és a Týždenniket nem olvassa. Čvach neki a főispántól kezdve a falusi jegyzőig és postamesterig mindenki, aki magyarul beszél, aki magyarnak vallja magát, aki a magyarokhoz szit. Čvach neki a hatóság, amely kötelessége szerint a népet holmi szennylapokkal, ponyvaversekkel ámitó és izgató csavargókat eltolonczoltatja, sőt még meg is fenyegeti azt a čvachot. Nem izgatás, nem láziás ez a hatóság, a magyarság, a törvényes rend ellen, kir. ügyész ur? Ha nem az s ha nem talál paragrafust az ilyen izgatók megfékezésére, akkor majd maga a társadalom fog védekezni támadói, gyalázói ellen! A szolgabíró, jegyző, postás és más egyéb magyar alkalmazottja az államnak és čvachja a Felvidéknek jogos önvédelemből egyszerűen lehetetlenné fogja tenni, hogy a magyar királyi posta ezt a szellemi mérget hordja a Felvidékre és terjessze a tót nép között; s ha ujjabb Kustrák jönnek ide, majd azokkal is elbánik érdemük szerint.

Nem bitang a magyar még itt a Felvidéken, hogy minden cseh-tót halina kiköthessen vele és a piszkos booskorát beletörölje!

Magyar nemzeti közművelődés.

XIV.

A magyar zene fejlesztése.

A nemzeti érzés ujjaszülletésének korszakában a magyar művészek is felébredtek és lázas törekvéssel akarják pótolni a faji sajátosság rovására elkövetett mulasztásaikat. A festők, szobrászok és építőművészek mellett a legtöbb eredményes és legnagyobb sikerrel dicsekedhetnek zeneköltőink.

Az újabb magyar operákban, operettekben és dalokban már van valami a magyar nép lelkéből, már kiérezhetjük fajunk eredeti vonását, mert lassanként uralkodóvá válik a vélemény, hogy csak nemzeti irányban lehet és kell művészetünket fejleszteni. A magyar zeneköltőknek magasztos feladatát képezi, hogy a külföldön is dédelgetett magyar népdalokat feldolgozzák. E czél elérésében természetesen legfőbb zeneintézeteinknek kellene első sorban elő járnia. Sajnos, nem úgy áll a dolog. Az Operaház, mint az ország első zeneművelési intézete, ritkán ad elő olyan újabb magyar operát, melyért a közönség lelkesedne, holott sürgős kötelessége volna az Operaháznak, hogy a legnagyobb anyagi áldozatok árán is maga teremtsen a nép lelkéből fakadó magyar műveket.

A Filharmóniai Társaság kevésbé kultiválja a magyar zenét, az Országos zeneakadémia ellen pedig folytonos a panasz, hogy benne német rendszer uralkodik. Ennek káros hatása meglátszik a vidéki zeneiskolákon is, amiért is nagy kulturális jelentőséggel bírna, ha közös tervezett zenei oktatás czéljából államosítanák a vidéki zeneiskolákat s így nagyobb, tervszerű gondot fordítanának a magyar zene művelésére. Nem kevésbé jelentékeny fontosság volna a kántorképzés reformálása, amennyiben nálunk több ezer helységben a kántor az egyedüli zeneszember, ki zongorázni, énekelni, hegedülni tanít, vezetői a dalegyesületeket, holott zeneképzettsége sokszor magának is nagyon alacsony fokon áll. Részben ez az oka, hogy Magyarországon egyedül a cigányzene az, mely igazi népszertiségnak örvend.

H I R E K.

Református magyar isteni tisztelőt.

Sedivy László, a nyitrai református egyház elköszelő, f. hó 13-án, nagypénteken és 16-án, husvét másnapján Ruttkán d. u. fél 3 órakor az állami iskolákban; 16-án, husvét hétfőjén délelőtt 10 órakor pedig Turócszentmártonban a megyeház nagyeremében magyar szónoklattal egybekötött isteni tisztelőtet tart.

Hivatalos látogatás. *Bogyó Samu*, budapesti kereskedelmi akadémia és kereskedelmi tanárképző tanára, mint az orsz. ipar- és kereskedelmi tanács kiküldöttje, a múlt héten három napon át megvizsgálta a helybeli állami felső kereskedelmi iskolát és itt leginkább a kereskedelmi szaktárgyak tanítását figyelt meg.

Helyettesítések. A vallás- és közokt. min. kir. miniszter a turócszentmártoni állami elemi iskolához Körmpendyné Lehotzky Anna tanítónő helyettesítésére *Winkler Teréz* okl. tanítónőt; a stubnyafürdői állami elemi iskolához David Gyuláné helyettesítésére *Kontsek Márta* okl. tanítónőt; a halvíghai állami elemi iskolához pedig *Kontsek Lászlár* tanítónő helyettesítésére *Lenkey Géza* okleveles tanítót rendelte ki.

Közigazgatási bizottsági ülés. Turócsvármegye közg. bizottsága Kőcsön Lajos főispán intézkedése folytán, tekintettel a husvétli ünnepekre, már tegnap délután tartotta meg április havi ülését. Ennek lefolyásáról csak következő számunkban emlékezünk meg.

Tót vezérek gyűlése. A tót vezetőférfiak f. évi április hó 5-én délután Turócszentmártonban népies gyűlést tartottak, amelyre a felvidéki, nevezetesen az árvai, lipóti, trencséni és nyitrai néhány pozsonyi és a helybeli vezérférfiak mind megjelentek. Az értekezleten, mely Mudrony Pál magánlakásán folyt le, első sorban a politikai helyzetet vitatták meg és az azzal szemben követendő eljárást. Majd szóba kerültek az ősi választások, minthogy a törvényes időben bekövetkezhető választásokról a tótok már lemondottak. Állítólag arról is folyt tanácskozás, hogy nem kellene-e a tót nemzetiségi mozgalomak központját Turócszentmártonból Budapestre áthelyezni, amely eszmének már sok híve van a tótok között. Este a vendégek a Domban gyülekeztek, sőt egy részük az éjjeli vonatokkal már el is utazott Turócszentmártonból.

Építkezések Stubnyafürdőn. Körnőzbánya város képviselőtestülete a múlt héten tartott ülésén végre hozzájárult ahhoz, hogy a tulajdonát képező Stubnyafürdőn a legszükségesebb helyreállítások és építkezések foganatosíttassanak. Teljesen helyreállítják az ugynevezett verendát, a nyári étkező helyiséget, továbbá a fürdőhelyiségeket is. Azt is emlegetik, hogy Körnőzbánya város alkuban van a fürdő eladására. Egy bank megbízottja már meg is szemlélte a fürdőhelyet. Bármi történjék is, bizonyos az, hogy ez a nagy gyógyhatással bíró, szép fekvésű fürdőhely nagyobb gondot és ápolást igényel, mint amilyenben mai gazdjára részesítette. Hogy a fürdő mégis lendületnek indul, az csupán a fürdőberől Braun Arminnak érdeme, aki fáradságot nem kímélve törekedett a hiányokat eltüntetni és a közönség érdekeit minden tekintetben kielégíteni. A fürdőhelyen az építési munkák különben már megkezdőd-

tek és reménylik, hogy azokat a fürdőidény beálltáig befejezhetik.

A tót tulipán. A „Nár. Nov.”-nak nem tetszik a tulipánmozgalom s ami ennek a tót világának nem tetszik, az eo ipso helyes, jó és üdvös. Kifogásolja, hogy a magyar nők indították meg ezt a mozgalmat, sőt szidia a politizáló nőket, akik ezzel legszebb diszkrét, a nőességet áldozzák fel. A nőnek nincs helye a politikában. Jó, hogy azok a magyar hölgyek, akik a tulipánmozgalom élén állnak, nem értesülnek a tót világlap fürmedvényéről és prédikációjáról, különben menten lemondának politikai szereplésükről, amely különben sem annyira politikai, mint inkább hazafias és nemzeti, amit persze a „Nár. Nov.” megérteni nem képes, mert ő a magyar nemzettel nem tud s nem is akar egytűttrézni, lévén az ő szellemi és érzelmi szférája valahol Russziában, Szláviában, vagy valami holdbeli Tótországbán, — habár hiszen ismertük mi tót hölgyeket, akik „tót nemzeti” viseletben demonstráltak a Domban s le is fotografáltatták magukat e kosztlumban, tehát: quod uni justum, alteri aequum. — A tulipánt pedig magának, illetve a tótoknak reklamálja vissza a „Nár. Nov.”, mert ez tót virág, ott látható a tót diszitmények között mint igen sürten előforduló motívumot (ládakör, falakon stb. stb.). Hát meglehet, hogy a tulipán tót virág is, habár tudvalevően a holdandusok rajonganak leginkább érte, akik régekte ezreket, vagyonokat adtak egy-egy új és szép tulipánfaj hagamjájáért — s ha valóban az, hát egy okkal több, hogy testvéri szeretettel viseltessék a tót a magyar iránt és hogy ebben a mostani hazafias tulipánmozgalomból Mudroné is kivegyék részüket. Igazán szép lesz, ha a tót urak és hölgyek is títznek egy-egy tulipánjelvényt a mellükre. Mert hiszen, mintha közös hazája lenne ez a haza magyarnak s tótnak egyaránt.

Rózsahegy és Vidéke ezimen folyó évi április 1-től kezdve új társadalmi hetilap indult meg Rózsahegyen. Ez a lap az Országos Magyar Szövetség rózsahegy-i bizottságának hivatalos közlönye és amint vezető cikkekől kivesszük, ez a szövetség alapította meg a lapot. Lipótban ezzel háromra szaporodott a magyar lapok száma, ami látszólag örvendetes eseményszámba menne, ha nem tudnók, hogy ott a szomszédban a magyarság annyira szeparálja magát, hogy magában Lipótszentmiklóson öt kaszinó áll fenn. Ha az új lapnak sikerülni fog nemcsak a társadalmi ellentéteket kiegyenlíteni, de a magyarságot is a hazafias munkában tömöríteni, úgy magasztos misszióját teljesíti. Azok a férfiak, akik az Országos Magyar Szövetség rózsahegy-i bizottságának élén állanak, mindenesetre biztosított nyújtanak arra nézve, hogy ez a vállalkozás komoly, megfontolt előkészületnek eredménye. És ha meg lesz az összetartás, ha nem fog meglazulni a lelkesedés és kitartás, úgy a siker reménye kecsesgetheti ezen mindenképpen jóakaratu és hazafias vállalkozást. Mi szívvel kívánjuk, hogy a rózsahegy-i bizottság munkája sikeres legyen és ezzel legfiatalabb laptársunk is lépjen be abba a gárdába, azok közé a felvidéki magyar lapok közé, amelyek a magyar állameszme megszilárdítását, a tót és magyar nép között fennálló ellentéteket kiegyenlítését, de egyben ellenségeinknek a maguk valóságában való

A zenei élet fejlesztése és decentralizálása érdekében is áldásos missziót teljesíthetne a közművelődési egyesületek szövetsége, ha szigorú következetességgel működnek egy olyan programm keresztülvitelén, mely a zenét hazánkban is kedvelté és népszerűvé tenni.

E programm lényegesebb pontjai volnának:

1. A szövetségnek anyagilag is támogatni kell majd tagjainak zenei hivatással bíró gyermekeit.

2. A szövetségnek szorgalmazni kell, hogy a középiskolákban oly intenzíven tanítsák a zeneelméletet, valamint a zenének különbözőféle ágait, hogy minden középiskolában saját kóreléből önálló dalárdát és zenekart alkothasson az ifjúság.

3. Szervezni kell a vidéken mindenütt, ahol csak lehetséges, műkedvelő zenekarokat.

Rendezzünk sürtn és lehetőleg olcsón, tehát a nagy közönség által is hozzáférhető hangversenyeket, melyek határozott művészi értékkel bírnak. E hangversenyek rendezésénél azonban figyelembe kell tartania a szövetségnek a következő szempontokat:

a) A hangversenyek rendezésének tervezetbe be kell vonni a kisebb városokat is.

b) Olcsó helyépesi díjak révén lehetővé kell tenni a közönség minden rétegének a hangversenyek meghallgatását.

c) A műsor összeállításába való beavatkozás révén főgondot kell fordítani a magyaros zeneművelésre.

E szempontok keresztülvitelére legalkalmasabb volna vándorhangversenyek rendezése, még pedig, miként a műfajtervünk kifejettük, ezeket is turnusok szerint. Ugyanis a szövetség művészársaságokat 1—1 idényben 40—50 hangversenyre szerződítve, lehetővé tenné, hogy a csoportokba felvett városok mindgyökje évenként két, más és más művészársaság által előadott hangverseny élvezetében részesüljön. Ezen vándorhangversenyek által elérnők azt, hogy zene- és énekművészeink nem kényszerülneek elhagyni az édes hazát, mert itt biztos oktatásnéhez jutnának, hiszen az évenként rendezendő hangversenyek jövedelmét oly összegre lehet tenniük, ami egész művészgárdájuk jövőjét biztosíthatja majd.

Szintén hatalmas kulturális eredményt képezne már maga az a körülmény is, hogy a magasabb zeneművészetet oly helyekre is bevinnők, melyeknek kapui eddig többé-kevésbé zárva voltak; sőt ha ezen hangversenyek műsorában méltó helyet biztosítunk a magyar zenének s ha a hangversenyek első számát egy előadás fogja képezni, melyben röviden a műsoron levő zeneszámok magyarázatának meg a közönségnek, úgy bizton remélhetjük, hogy e hangversenyek révén rövid idő alatt elérnők mindazt, amiről ma muzsikusaink, zeneszerzőink s az illetékes faktorok még álmodni sem mernek, nevezetesen, hogy a hangversenytermek zsúfolva volnának s a magyaros zene — ha az illetékes faktorok és a társadalom lelkesedése kísérik a szövetség akcióját — olyan lendület nyer majd, hogy rövid idő alatt meghódítjuk vele a világot.

megismertetését és a magyarellenes törekvések ostromozását tűzték feladatuluk.

Agyszurrt rabló. Liptószentmiklósról jelentik: A Szokolc község határában, az országot melletti korszakban a múlt hét egyik napján este tíz órakor, mikor Reicher Adolf koreszmáros családjával vacsorához ült, egy álarcos rabló lépett a szobába és pénzt követelt. Az erős termetű Reicher Adolf felkapta az asztalán fekvő kenyérvágó kést és mielőtt az álarcos rabló elszűthette volna fegyverét, nekikroant és megszúrta. A rabló megszökött. A nyomok a Vég folyó felé irányították a rendőrség nyomozását. A rendőrség kiderítette, hogy a vakmerő rabló dubvai illetőségű, azonban elfogni nem lehetett. A rablók ugyanis hárman voltak. Kettő közülök őrt állott, mikor társukat kiszaladni látták a koreszmából, a Vághoz vitték. Eközben azonban a rabló meghalt; két társa a holttestet zsákba tette és az éj folyamán Arvadubovára vitték. Mindkét bűnsegédet letartóztatták.

Vízvezeték Ruttkán. A m. kir. államasutak ruttkái pályaházához a Horla patak vizét kívánják levezetni. E ténnyben a múlt héten egy megyei bizottság járt, mely a munkálat engedélyezését fogja javasolni az illetékes hatóságoknak.

Gavalleros gazdálkodás. Már több ízben tettünk említést arról a gazdálkodásról, mely Rózsahegy nagyközséget már s majdnem a főnk szélére juttatta. A város gazdasági ügyeinek megvizsgálására kiküldött számvizsgáló bizottság jelentése szerint Rózsahegyen csakugyan *gavalleros* gazdálkodás uralkodott, aminek valóságát az lesz a vége, hogy Rózsahegy város gondnokság alá kerül.

A Ksod. vasut köréből. Perényi Román ellenőr a főellenőri címet kapta. Ats Géza a hivatalnokok VI-ik fizetési fokozata 3-ik osztályába ideiglenes számtisztizé nevezett ki. Grádl Sándor főmérnök Ruttkáról a vezérigazgatóság építési és pályafentartási szakosztályába, Perényi Román főellenőr a vezérigazgatóságtól Ruttkára főszertartfőnöknek, Magath János hivatalnok Krompachról Várnára, Klekner Pál hivatalnok Várnáról Krompachra, Memlauer Imre irodatizst Ruttkáról a vezérigazgatóság pénzügyi szakosztályához helyeztetett át.

Ifjúsági egyesület. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium rendeletére folyó évi április hó 1-én Zsüováralján is megalakult az ifjúsági egyesület, melynek ezélya a már iskolakötelezett idén tuli ifjaknak továbbképzése. Az egyesületbe, melynek elnökévé Páry Endre, alelnökévé pedig *Kristofcsák* Lajos tanárok választattak meg, 24 tag lépett be, kiknek számára minden második vasárnap szórakoztató és tanulságos előadások tartatnak.

Doktorrá avatás. Márczius hó 31-én avattatt a jogi tudományok doktorává *Milch* Gyula felsőtanulmányi szillettési ügyvédjelölt.

Vajlon melyik ? A „Neue Frei Presse“ gazdasági rovatából értesültünk, hogy K. Thiel's Nachfolger tescheni vasutal czég 2.000.000 korona passzívával inzulvens lett. Hitelezői több vasutal és vaskereskedő, egy osztrák s egy német gépgyár, egy villamosutal és — egy felsőmagyarországi takarékpénztári intezet. — Ismételen „feltezzük a kérdést, vajlon melyik irányt az ?

Balálás elgázolás. F. hó 2-án délután 3 órakor halálos baloset történt Ruttkán.

Matulay Rezső géplakatos a fűtőház környékén egy mozdony alatt foglalatokodott; daczára annak, hogy az indulásra figyelmeztette lett, már csak akkor igyekezett kijutni a mozdony alól, mikor az már mozgásban volt. A szerencsétlen a kerekek elkapták s mellkasát teljesen összezuzták, ugy hogy a helyiszínén meghalt. Az elgázolt ember még csak 3 nap óta teljesített vasuti szolgálatot.

Szinielőadás Kőrmőczbányán. A kőrmőczbányai „Nőgyesület“ április hó 1-én jótékonycézélú szinielőadást rendezett. Szinre került a gymisi vadvirág című népszinmű. Az előadást fényes siker koronázta, a nagy számban megjelent közönség élénk tapsal jutalmazta a közreműködők táradozásait. Az előadás kimagasló pontját Riszner Edéné és dr. Wildmann Adolfné sikerült játéka képezte. Riszner Edéné a czimszerepben mint Magdolna gyönyörű játékaival és művészi enékével elragadta a közönséget. Dalait meg kellett ismételnie. Dr. Wildmann Adolfné Mária szerepében ismételen tanujelét adta kiváló alakító tehetségének s kellemesen csengő hangzával a közönség elismerését vívta ki. Kerekes Kálmáné, mint Csuráné ügyes játékaival a közönséget hangos kacajra fakasztotta. Nem kevésbé elismerésre méltók özv. Schiffner Jánosné (Fábiáné), Suhajda Károlyné (Erzsébet) és Mohapel Antalné (Bigyóné) törekvései. Kiténően adta Mani szerepét Zsizsmann Annus. kinek játéka, énekét és tánczát a közönség szűnni nem akaró tapsal koszoruzta. A férfiszereplők részéről legtöbb tapsot Riszner Ede (Balánka Imre), Ivanovics Gyöz (Fábián Gyurka) és Kerekes Kálmán (Törpe Csuro harangozó) arattak. Riszner Ede kiváló gondall, mondhatni tökéletességgel adta szerepét. Ivanovics Gyöz, ez az elkönyeszitetett faluroszsa, a folytonos bosszuingerek behatása alatt csapongó érzelmeit sikerült énekkiwitvelével kiténően jelképezte. Kerekes Kálmán már megjelenésével is hangos hahotára fakasztotta a közönséget. Igen ügyesen adák szerepüket Tafner Vidor dr. (plébános), Schnalrl Gyula (Preesmer), Suhajda Károly (Balánka) és Solkam Sándor (Bigyó kisbíró). Játékukat a közönség elismeréssel fogadta. A násznép bevonulása, élén a két vőfélyvel, Jakab János és Wiedermann Gyulával és a két násznaggyal, Kovácsik József és Nohapel Antallal, fényes látvány volt. A csinos karének és festőies magyar viseletek a közönségre igen kellemes hatást gyakoroltak. Ki kell emelni Jakab és Wiedermann ügyesen elmondott vőfélyi köszöntőjét. Mint násznép Antos Etel és Margit, Emődi Lujza és Mariska, Galantha Mariska, Ennonon Irma, Scharl Mariska, Tischler Kató, Ürmössy Erzsike, Wagner Józsa és Wildmann Erzsike, Bitter Sándor és Schwartz Béla szerepelték; köztütk voltak Sobo Béla dr. csinosan öltözött kis fiacskáik is. Mint ezirányok igen ügyesen játszottak Klobusitzky N., Luz Lajos és Miskay Károly. Legzsinntébb elismeréssel Antos Károlynak kell adoznunk, ki szakavatott kíséretével s az általa begyakorolt karénekekkel emelte az előadás sikerét. A rendezést Kucsora Agost, a sugó tisztjét pedig Kreutzer János vezégték. Végül halálal kell megemlékezni az egyesület buzgó elnökijéről, *Pozotka* Ferenczéről, aki fáradságot nem ismerve munkált az est sikerének biztositásán, továbbá a lelkes közönségről is, mely mikép a műkedelőket viharos tapsokkal, ugy

a humánus célt adományaival támogatta. Az előadás majd ötszáz koronát jövedelmezett.

Megállóhely Kostyánban. A kostyániaknak és a szomszédos községeknek régi vágya, amellyel Kostyánban vasuti megállóhelynek létesítését óhajják, valósíntleg már a legközelebbi jövőben megvalósul. *Kocsón* Lajos főispán, akit az ügyben két közbenjárásra a község küldöttéségileg vált föl, az illetékes helyeken igen biztató ígéreket nyert. Valószinű, hogy azon csekély szolgálatot, amellyel a községnek a megállóhely létesítéséhez, nevezetesen a pályategyelés kiöltéséhez hozzájárulnia kell, nem fog nagyobb nehézséget okozni és így a vasuti megállóhely Kostyán és a szomszédos községek nagy hasznára nemcsak megvalósul. Az eddigi tervek szerint naponta egy-egy vonat fog Mártonba jövet és onnét menet Kostyánban megállni. Egyelőre ezt az intézkedést is köszönettel kell fogadni, míg a forgalom több vonat megállitását nem teszi szükségessé.

A Magyarországi Tót Közművelődési Társulat, ez a hazafias egyesület, amely husz év óta hirdeti a Felvidéken a haza iránti hűséget és terjeszti a magyar kulturát a tótajku közönség között, a minap tartotta évi rendez közgyűlést Radnai Farkas, besztercebányai püspök, társulati elnök elnöklésével az Akadémia elnöki termében, melyet Berzeviczy Albert, az Akadémia elnöke, a társulainak készséggel átengedett. Az ülésen megjelentek többek között Zsilinszky Mihály v. b. t. tanácsos, Lehotzky Lajos kuriai bíró, Bachát Dániel püspök, Angyal József és Raffy Pál miniszteri tanácsosok, Janovec Lajos miniszteri titkár, Pechány Adolf lap-szerkesztő, Styaszny Pál számtanácsos, lap-szerkesztő. Elnök megnyitó beszédében szép szavakban emlékezett meg Bachát Dániel választmányi tagnak bányakörletti püspökké történt megválasztásáról, valamint kifejezést adott a társulat örömeinek Cherven Floris főigazgatói főigazgatónak királyi kiténtéséből.

A társulat, mely „Vlast a Svet“ című hetilapját tizennégyezer tagjának két korona tagdíj fejében adja, elhatározta, hogy ez évben két újabb művet fog kiadni, melyek egyike a magyar történetből merített kedélynemesítő, szórakoztató olvasmány legyen, a másik kiadandó műnek a rendeltetése lesz, hogy a népet a mezőgazdaságban oktassa. Mindkét művet a társulat tagjai ingyen kapják.

Gazdasági épületek vasbetonból. Igen érdekes terhelési próbát végezt a múlt héten a székesfővárosi tanács a Kulhanek féle *vasbetonmenyezeten*, az összes építési főhatóságok és szaktestületek élénk érdeklődése mellett. A próba fényesen igazolta a szerkezet hihetetlen teherbírást és kiténő volt. Mivel ezen menyezetszerkezet a faszekereteknél is olcsóbb, a gazdasági épületek belsejében eddig alkalmazott tűzveszélyes faemnyezeteket alighanem teljesen ki fogja szorítani. Isállók, magtárak, gőzmalomok és hasonló rendeltetésű épületekre ezen menyezet, mely alul föltul sük és felső sükja egyuttal a legkiténőbb portlandcement padozattal képez, valóban nélkülözhetetlen. Aki olcsó, tűzbiztos, e mellett örökös épületet kíván, ne mulassza el a „Betonia“ építési vállalathoz fordulni, melynek műszaki irodája (Budapest V. Akadémias utca 9.) minden irányban felvilágosítást nyújt. A vállalat a menyezetet lakóházaknál is sikeresen alkalmazza.

Ki akar fajbaromfit. Az ország baromfi állományának megjavítása érdekében elhatározta a földmívelésügyi miniszter, hogy fajbaromfit cserébe kioszt a kisgazdáknak. A kiosztás olyképen történik, hogy minden kisgazda, ki fajbaromfit kíván, minden drb fajbaromfiért köteles egy drb közönséges baromfit, vagy pedig annak pénzértékét beszolgáltatni és pedig 1 kakas vagy tyúkért 1 kor. 20 fill., 1 kácsér vagy kacsza 1 kor. 50 fill., 1 gunár vagy lud 2 kor. — A kérvények a község előljárósága nevében szerkesztendő s községi pecséttel, valamint 1 kor. bélyeggel ellátva a beszerzésbányai m. kir. állattenyésztési felügyelőséghez küldendők. A kiosztás az ősz folyamán történik.

Megrendszabályozott nemzetiségi pénztintézet. Igen sok hazai, főleg erdélyi (román nemzetiségű) pénztintézet alapszabályaiban oly törvényellenes intézkedések vannak, amelyek korlátozzák a részvényeseknek azt a jogát, hogy részvényeiket szabadon adhassák el. Ennek folytán a belligyminiszter kezdeményezésére a kereskedelmi miniszter, — mint a „Magyar Pénzügy” értesít — utasította a cégbejegyzések ellenőrzését végző cégbiztosít, hogy a szóban levő pénztintézetek alapszabályait vizsgálja át s az illethez törvényszéknél járjon el, hogy az illető pénztintézetek azoknak az alapszabályintézkedéseknek törlésére utasítsanak, amelyek a kereskedelmi törvény intézkedésének nem felelnek meg. Az első ilyen megrendszabályozott pénztintézet a nagy-sombfői „Chiorane” Takarékszövetkezeté, amelyről a cégbiztosít kérelmére a szatmári törvényszék 17668/905 sz. a. hozott végzésével azt követelte, hogy az alapszabályok egyes törvényellenes intézkedéseinek a módosítása céljából rendkívüli közgyűlést hívjon össze. Az alapszabályok egyik ilyen módosítandó szakasza a 14. §., mely szerint: „Hogyha valamelyik részvényes el akarja adni részvényeit, úgy köteles azokat 8 napig az intézet igazgatóságánál letenni és hogyha ezen idő alatt nem akadna a bank részvényesei közül vevő, úgy csak ebben az esetben szabad a részvényesnek idegennek eladni a részvényeit.” A szatmári törvényszék ennek a szakasznak teljes kihagyását követeli, még pedig azért, mert az ellenétben áll az 1881. évi XXXIII. t. cz. 193. §-ával.

Aki egészségét fentartani akarja, legyen elővigyázatos mindennapi élvezetecskéiknek megválasztásában. Ezek között első helyet foglal a bab- vagy gyarmatkávé, mely azonban ideg-, szív- és gyomorbetegeknek nagyon ártalmas. Azért ezt mindig csak pótlékkal dusan kellene inni. Ilyennek kitűnőnek bizonyult a hazai maláta. Az ismert Kathreiner cég az ő általánosan elterjedt és kedvelt Kneipp-maláta kávéjához csakis a legjobb malátát használja fel, melynek azonkívül még egy sajátos eljárás útján oly kimondott gyarmatkávézt kölcsönöz, hogy ezt a malátakávé tényleg mint a legízletesebb pótlékot, nemkülönbén mint egyedüli pótlást a gyarmatkávé helyébe lehet ajánlani. Elsőrangú szakértelműek megvizsgálták és kipróbálták a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé, s kitűnő véleményt adtak róla. Legutóbb XIII. Leó

pápa ismert udvari orvosa, Lapponi dr. így irt: „Az ön ismert hírnevű Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávéja mindazon főtulajdonosokkal bir, melyeket inyenczek és orvosok a gyarmatkávéhoz egy jó pótlékától megkivánhatnak. Hozzá teszem, hogy az ön malátakávéjának használata közöttünk mindinkább elterjed.” Bár mindenütt ez az eset forogna fenn, s minden gondos háziasszony családjára tüdvére az egészséges, jóízű Kathreiner használna fel naponta. A bevásárlásnál azonban nemcsak egyszerűen maláta kávé kell kérni, hanem a Kathreiner név is különösen hangsúlyozandó, és figyelemmel kell lenni arra, hogy csak a valódi Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé a zárt eredeti csomagokban szolgáltatassék ki.

A Trieszti Általános Biztosító Társaság (Assicurazioni Generali) f. évi márczius hó 17-én tartott 74-ik közgyűlésén terjesztette be az 1905. évi mérleget. Az előttnk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1905. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 771.879,007 korona és 54 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 35.489,533 korona és 24 fillerre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 18,739,255 korona 97 fillérről 209.076,662 kor. 98 fillérré emelkedett. A tűzbiztosítási ágbán, beleértve a betörés-lopás elleni és tükkörűvegbiztosítást a díjbevétel 14,439,413,117 korona biztosítási összeg után 23,671,911 korona 75 fillér volt, miből 8.903,497 korona 38 fillér viszontbiztosításra fordított, úgy, hogy a tiszta díjbevétel 14,768,414 korona 37 fillérré rugott, mely összegből 10,464,043 korona 40 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 94.667,902 korona 96 fillér. A szállítványbiztosítási ágbán a díjbevétel kettő 3.833,502 kor. 39 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 1.552,290 korona 37 fillérré rugott. Kárkért a társaság 1905-ben 30,285,711 kor. 02 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 827.976,227 korona és 40 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 26.999,096 kor. 73 fillérré rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti nyereségtartalék, mely 5.250,000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyamingadozására alakított tartalék, mely a 3.729,624 korona 17 fillér külön tartalékkal együtt 19.206,875 korona 73 fillérré emelkedett, továbbá felemelendő a 160.000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és az 911,110 korona 50 fillérnyi ingatlan tartalék. Ezeknek kívül fennáll még egy 1.471.110 korona 50 fillért kitevő tartalék, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítsse. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangú értékekben vannak el-

helyezve, az idei átutalások folytán 247.497,914 korona 42 fillérről 370.052,078 kor. 64 fillérré emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve. 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 43.258,594-47 korona. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1.354,419 korona. 4. Értékpapírok 185.300,903-34 korona. 5. Tárczaváltók 707,151-55 korona. 6. A részvényesek biztosított adóselevei 7.350,000 korona. 7. Bankoknál lévő rendelkezésre álló követelések 185.300,903-34 korona. 8. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21.221,765-52 korona. 3. Let

A Tulipánkert javára!

1, 2 és 3 koronás eredeti (Fischer Emil-féle)

tulipán-jelvény

kapható

MOSKÓCZI FERENCZNÉ

könyvkereskedésében.

Husvétii tojás-festékek

és mindenféle

= fecskendők =

kaphatók

Moskóczi Ferenczné

kereskedésében

Turócszentmárton.

Matula János

csizpész Turócszentmárton.

Készít mérték után divatos férfi-, női- és gyermekcipőt a legjobb anyagból.

Raktáron tart nagy választékban kész férfi-, női- és gyermekcipőt.

Jutányos árak!

Támogassuk a szakiparosokat. Elismerő oklevéllel kitüntetve az 1900. évi párisi világkiállításon.

5 korona és több napikereset

Házi munka kötőgép-társaság.

Kerestetnek mindkét nembeli egyének gépinkön való kötésre. Egyszerű és gyors munka egész éven otthon végezhető. Nem kell előkészütség. — Távoiság nem határoz, a munkát mi adjuk el.

Házimunka kötőgép-társaság

Thos. H. Whittick és Társa

Budapest, IV., Havas-utca 3—194.

Prag, Petersplatz 7—194.

Védjegy: „Horgony”

Liment. Capsici comp.,
a Horgony-Pala-Exsptler pétiléka

egy régiának bizonyult hárszer, mely már több mint 30 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult. Kérvényesít, csúszal és megkötéseket bedörzsölöképpen használva.

Figyelmeztetés. Emlény hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosan legyünk és csak olyan üvegek fogadjunk el, a melyek „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjelvényével ellátottak és tovább van csomagolva. Ára üvegenként 30 fillér, 1 liter 40 f és 3 korona és ágyasoknál minden gyógyszerboltban kapható. — Főosztály: Győr központi gyógyszerboltja, Budapestben.

Készlet győgyosztályon

az „Horgony” gyógyszerboltban, Prágában, Hradecbozsdában és más vidéki városokban.

Kapható GAZDIK JÁNOS gyógyszerterében Körömczibányán, SCHÖNAICH VIKTOR gyógyszerterében Zúfóváralján és TOPERCZER S. gyógyszerterében Turócszentmártonban.

Téli menetrend

A magyar királyi államvasutakon:

(Érvényes 1905. évi október 1-től kezdve.)

Budapest—T.-Szt.-Márton:

Gyv. i. reggel 7-10, é. d. u. 1-38	i. d. u. 2-54, é. este 9-10
Szv. i. d. e. 9-35, é. este 7-52	i. reg. 8-42, é. este 7-00
Gyv. i. d. u. 3-30, é. este 10-21	i. reg. 6-08, é. d. u. 12-40
Szv. i. d. u. 5-35, é. reg. 4-18	i. este 11-35, é. d. e. 9-45
Vv. i. éjjel 11-10, é. d. e. 11-41	i. d. u. 4-57, é. reg. 5-20
Vv. — — — — —	i. d. u. 12.06, Jánoshegyre érke. 3-27

T.-Szt.-Márton—Budapest:

T.-Szt.-Márton—Ruttká:

Gyv. i. d. u. 1-39, é. d. u. 1-47	i. d. u. 2-45, é. d. u. 2-53
Szv. i. este 7-54, é. este 8-03	i. reg. 8-30, é. reg. 8-40
Gyv. i. este 10-22, é. este 10-30	i. reg. 5-59, é. reg. 6-07
Szv. i. reg. 4-20, é. reg. 4-30	i. este 11-22, é. este 11-33
Vv. i. reg. 7-47, é. reg. 8-06	i. d. e. 11-16, é. d. u. 12-06
Vv. i. d. e. 11-42, é. d. e. 11-53	i. d. u. 4-45, é. d. u. 4-56

Ruttká—T.-Szt.-Márton:

Budapest ny.—Zsolna:

Gyv. i. reg. 7-20, é. d. u. 1-33	i. éjjel 3-46, é. reg. 9-25
Szv. i. reg. 9-20, é. este 8-30	i. reg. 7-11, é. este 5-55
Gyv. i. este 6-45, é. éjjel 12-24	i. d. u. 3-14, é. este 9-45
Szv. i. este 10-30, é. reg. 7-20	i. este 9-15, é. reg. 6-35

Zsolna—Budapest:

A cs. és kir. szab. Kassa-Oderbergi vasutakon:

Kassa—Ruttká:

Szv. i. reg. 5-27 é. d. u. 12-10	Gyv. i. Iglőtől é. d. e. 8-30
Szv. i. reg. 7-40 é. d. u. 2-06	Szv. i. reg. 4-50 é. d. e. 11-50
Gyv. i. d. u. 12-35 é. d. u. 5-36	Szv. i. d. e. 8-35 é. d. u. 4-18
Szv. i. d. u. 12-46 é. este 8-13	Gyv. i. d. u. 12-17 é. d. u. 4-48
Szv. i. d. u. 3-55 é. este 11-05	Szv. i. d. u. 2-36 é. este 8-40
Gyv. i. este 7-30 érke. Iglőig	Szv. i. d. u. 4-23 é. éjjel 11-35
Vv. i. este 10-41 érke. Iglőig	Vv. i. Iglőtől é. reg. 6-14

Ruttká—Kassa:

Ruttká—Zsolna:

Szv. i. reg. 6-30 é. reg. 6-58	— — — — —
Szv. i. d. u. 12-31 é. d. u. 1-00	Szv. i. reg. 4-10 é. reg. 4-36
Szv. i. d. u. 2-21 é. d. u. 2-50	Szv. i. reg. 7-45 é. d. e. 8-15
Gyv. i. d. u. 5-42 é. este 6-04	Gyv. i. d. e. 11-50 é. d. u. 12-12
Szv. i. este 8-33 é. este 9-00	Szv. i. d. u. 1-50 é. d. u. 2-20
Szv. i. éjjel 11-17 é. éjjel 11-42	Szv. i. d. u. 3-34 é. d. u. 4-03
— — — — —	Szv. i. este 9-20 é. este 9-50

Zsolna—Ruttká:

Hirdetmény.

Alulírott ezennel közhírré teszi, hogy Mossóc (Turóczmegye) községben a főtéren fekvő 24. sz. lakóház és a 100 év óta fennálló, jó hírnévnek örvendő és gőzerőre berendezett sajtgyár a hozzá tartozó melléképületekkel és kerttel együtt szabad kézből eladó. Közlebbi feltételek az eladónál megtudhatók.

Mossóc, 1906. április 6.

Klimacsek Mihály.

Aki kalapot

akar, az tekintse meg a

„KALAPKIRÁLY“

(KLEIN SZ. Turóczszentmárton)

dús raktárát.

Ezen
cégegerekben
ismerni
meg a
boltokat,

melyekben
csak Singer
varró-
gépeket
árusítanak.

Singer varrógép r. t.

Zsolna, Körtér 14.

124. sz.
1906.

Árverési hirdetmény.

A znióváraljai közalap. kir. erdőgondnokság közhírré teszi, hogy az erdőtisztalak udvarán levő uradalmi pajtát 1906. évi április hó 10-én d. e. 10 órakor hivatalos helyiségében megtartandó zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen eladja.

Az 1000 korona kikiáltási ár 10%-ának megfelelő bánatpénzzel felszerelt s 1 koronás bélyeggel ellátott zárt írásbeli ajánlatok, melyben az ajánlattevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri s azokat elfogadja — a szóbeli árverés megkezdése előtt az erdőgondnokság vezetőjéhez nyújthatók be.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Znióváralja, 1906. márczius 20.

A közalap. kir. erdőgondnokság.

FIGYELEM!

Megbízható, legjobb minőségű, hírneves

valódi szépeesség! lenvaszon

és

damasztáru minden nagyobb üzletben kapható

A késmárki gyár bejegyzett védjegye:

Hazai ipar!

A világ legjobb írógépe

a Smith Premier.

Grand Prix-vel kitüntetve a Párisi világiállításon.

Főképviseelő: MOSKOCZI FERENCZÉ Turóczszentmárton.

Oberndorfi répamag

100 kg. leszállított ára 48 korona.

Gróf Teleki Árvéd uradalmában — posta: KONCZA.

Magyar hírák. Tenyésztőjások. Vetőmagtengeri.

Tulipánkert!

Aki csak némi hazafiságot érez szívében, az állandóan mellén hordja a

TULIPÁN-JELVÉNYT,

mely eredeti művészi kivitelben a Felvidéken kizárólagosan

Steiner Lajos

képzületében Turóczszentmártonban rendelhető meg. (Drbja 2 kor.)

A tiszta bevétel 10 százaléka a nemzeti alap javára.

Ha más ajánlja, az hamis, tessék visszaútasítani!!!

Trieszti Általános Biztosító Társaság

(Assicurazioni Generali)

Budapest, V., Dorottya-útca 10. szám

A „Hirek“ rovatban közöljük a TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

a legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk

mérlegének főbb számadatait. Teljes mérleggel a társaság mindenkinek, aki e célból hozzá fordul, a legnagyobb készséggel szolgál.

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üveg-, betöréses-lopás- és harangtörés és repedés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a „Magyar jég- és viszontbiztosító r.-t., valamint baleset elleni biztosításokat az „Első o. általános baleset ellen biztosító társaság“ számára.

A turóczszentmártoni ügynökség: WIX MIKSA.

Egyszeri átsimitás

Schicht-szappannal

(Szarvas- vagy kulcsszappan)

p o t o l

Kétszeri átsimitást közönséges szappannal.

Schicht-szappan a legjobb és használatban a legolcsóbb!